

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

4 mei 2000

VOORSTEL VAN DECREET

– van mevrouw **Patricia Ceysens c.s.** –

houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning

TOELICHTING

Meer en meer staan in het beleid de rechten van het kind centraal. Het internationale verdrag inzake de rechten van het kind met zijn befaamde drie P's (participation, provision en protection) geldt daarbij als leidraad.

Eén van de belangrijkste rechten is wellicht het recht op opvoeding. Daarbij wordt uitdrukkelijk aan de overheid de taak gegeven de ouders bij te staan in de opvoeding van hun kind.¹

Binnen- en buitenlandse media berichten de laatste tijd geregeld over de vragen die jongeren, ouders, opvoeders maar ook onderzoekers zich stellen bij een hedendaagse opvoeding.

Allen putten we uit de eigen ervaring die we hebben met onze ouders. Zelfs als die ervaring positief is geweest, kan bijsturing aangewezen zijn. We leven in een wereld die enorm verandert. Maatschappelijk is het klassieke gezin al lang niet meer de algemene regel. Een thuiswerkende ouder die zich exclusief bezig houdt met de opvoeding van de kinderen is veeleer een uitzondering. Ook de opmars van het overlegmodel is voelbaar in tal van gezinnen. Maar ook de snelle ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen heeft een invloed op ons leven en in het bijzonder op dat van kinderen. De massale mediatoevloed naar kinderen, maakt de noodzaak om kinderen te leren omgaan met tal van verleidingen en uitdagingen groot. Soms is de evolutie dermate dat ouders een beroep moeten doen op hun kinderen om gebruik te maken van nieuwe media, wat leidt tot situaties van "afhankelijkheid" van ouders.

Kennis, inzichten en vaardigheden met betrekking tot de ontwikkeling van kinderen en hun opvoeding kunnen dan ook een belangrijke bijdrage leveren voor ouders. Heel wat van de moeilijkheden met kinderen en jongeren vloeien immers voort uit het gebrek aan betrokkenheid, aandacht en tijdsinvestering in de opvoeding. Verwenning (zowel materieel als moreel), overbescherming, gebrek aan leidinggeven of duidelijke grenzen stellen en touwtrekkerij tussen ouders zijn evenzo boosdoeners van onze tijd.

Opvoedingsondersteuning wil de optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren bevorderen door de pedagogische draagkracht van ouders te versterken. Ze heeft tot doel de opvoeders te helpen opvoeden waardoor alledaagse opvoedingsvragen en -problemen zich niet opstapelen en eventueel uitgroeien tot crisissituaties.

Grosso modo wordt een opdeling gemaakt in twee leeftijdsblokken : van 3 tot 10-12 jaar en van 10-12 tot 18 jaar.

Voor ouders van jonge kinderen is het van belang dat ze een aantal algemene inzichten verwerven.

Voor die ouders moet opvoedingsondersteuning betrekking hebben op de volgende elementen.

1. Kennisverwerving m.b.t. de evolutie en de ontwikkeling van kinderen

Welke stadia van ontwikkeling maakt een kind door in de eerste tien jaar van zijn leven ?

Hoe kan je als ouder inspelen op de diverse stadia ? Welke problemen kunnen zich voordoen in elk van die stadia ? Het antwoord op deze vragen kan ouders inzichten geven over wat er in hun kind omgaat.

2. Inzichten en vaardigheden m.b.t. opvoeding

Hoe stel je grenzen ? Hoe bepaal je de spelregels waaraan kinderen zich binnen het gezin en de maatschappij moeten houden ? Hoe moet je belonen en straffen ? Hoe ga je om met de aanhoudende reclame en media waarmee kinderen geconfronteerd worden en in welke mate kan er op ingegaan worden ? Hoe dialogeren, discussiëren en onderhandelen met kinderen ? Hoe aan kinderen duidelijk maken wat van hen verwacht wordt ? Hoe moedig je kinderen aan om te participeren ? Hoe geef je leiding aan kinderen ?

Voor ouders van pubers zijn andere opvoedingsvragen aan de orde en andere vaardigheden nodig. Ouders willen meer informatie over en inzicht in eventuele gevaren die dreigen zoals drugs (wat zijn drugs, welke gevaren houden ze in, wat is het verschil tussen hard- en softdrugs, hoe praat je er thuis over), aids (hoe praat je over seksualiteit met pubers), welke vrijheid geef je jongeren (hoe omgaan met zakgeld, met vakantiejobs, met uitgaan) hoe omgaan met conflicten, met emoties, enzovoort.

¹ Verdrag inzake de rechten van het kind te New York op 20 november 1989, artikel 18.

De indieners van dit voorstel van decreet hebben de intentie om een specifiek kader te scheppen waarbinnen sociale organisaties en gezinsorganisaties, oudergroepen en dergelijke die bezig zijn met het opvoeden van kinderen, laagdrempelige opvoedingsactiviteiten kunnen aanbieden. Daarbij wordt in de eerste plaats gedacht aan kinderopvanginitiatieven, het onderwijs en onderwijsbegeleidingsdiensten, schoolopbouwwerk, oudercomités, buurt- en opbouwwerk, het sociaal-cultureel werk, de volwasseneducatie, enzovoort.

Preventie is de belangrijkste drijfveer.

De indieners hebben niet de intentie om elke ouder verplicht te laten participeren aan cursussen opvoedingsondersteuning. Belangrijk is dat ouders zich vrijwillig aanbieden, en de positieve sfeer waarin alles kan verlopen. Vooral de opvoedingsondersteuningsinitiatieven voor ouders van jonge kinderen moeten gestimuleerd worden. Zij kunnen door een preventieve werking veel problemen bij de opvoeding van kinderen voorkomen.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Dit artikel bevat een aantal definities van begrippen die gehanteerd worden in dit decreet. Onder gezin wordt elke samenlevingsvorm verstaan die een herkenbare sociale eenheid op microniveau vormt met minderjarige kinderen.

De initiatiefnemer is iedere vereniging of organisatie die nauw betrokken is bij de opvoeding van kinderen en jongeren en vanuit die functie opvoedingsondersteuning organiseert. We denken specifiek aan initiatieven voor kinderopvang, oudercomités, buurtwerk, open school, de Bond van Grote en Jonge Gezinnen, enzovoort.

Artikel 3

Opvoedingsondersteuning is via opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten aan al wie begaan is met de opvoeding van kinderen en jongeren, inzicht verschaffen in ontwikkelingsprocessen en vaardigheden aanleren met betrekking tot de opvoeding.

Om de waarde van de opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten te garanderen, moet gewerkt worden met kleine groepen van circa 20 personen. Een reeks bevat minimum 3 samenkomsten.

Artikel 4

De indieners willen voorzien in een tegemoetkoming voor elke initiatiefnemer die een vormingsactiviteit opvoedingsondersteuning organiseert. Veel eerder dan een nieuw netwerk van erkende organisaties op te zetten, wordt geopteerd voor een financiële bijdrage in de kosten voor de initiatiefnemer die een dergelijke vormingsactiviteit organiseert. Vandaag is voor oudercomités en opvanginitiatieven de kostprijs van een vormingsactiviteit immers een belangrijke belemmering.

De begeleider moet met gezag over opvoedingssituaties kunnen spreken. Pedagogische inzichten in de ontwikkeling van kinderen/jongeren en ervaring in de werking met kinderen/jongeren zijn absolute basisvereisten om met gezag over opvoeding te kunnen spreken. Verder moet de begeleider over moderne communicatietechnieken beschikken om zijn boodschap op een doeltreffende manier over te brengen.

De Vlaamse regering legt vast welke documenten de initiatiefnemer moet kunnen voorleggen (zoals een kopie van de uitnodiging of een affiche).

Artikel 5

De indieners wensen het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1997 met betrekking tot gezinseducatie op te heffen, zodat de middelen die vandaag voor gezinseducatie worden aangewend, gebruikt kunnen worden om de bijdragen in de kosten van de vormingsactiviteiten te financieren.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Patricia CEYSENS

VOORSTEL VAN DECREET

Artikel 1

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

- 1° gezin : elke samenlevingsvorm met minderjarige kinderen die een herkenbare sociale eenheid op microniveau vormt ;
- 2° opvoedingsondersteuning : opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten die tot doel hebben vaardigheden te stimuleren teneinde het gezin en zijn leden te ondersteunen bij de opvoeding van de minderjarige kinderen en het functioneren van de verschillende leden binnen het gezin ;
- 3° initiatiefnemer : vereniging of organisatie die haar betrokkenheid bij de problematiek kan aantonen en die een opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit rond opvoeding organiseert ;

Artikel 3

Opvoedingsondersteuning heeft tot doel via opleidings-, vormings- of trainingsactiviteiten onder deskundige begeleiding gezinnen en iedereen die met de opvoeding van kinderen begaan is, in staat te stellen kennis, inzichten en vaardigheden te verwerven of verder te ontwikkelen met betrekking tot de opvoeding van kinderen en jongeren.

Artikel 4

§ 1. Binnen de perken van de begrotingskredieten kan de Vlaamse regering een forfaitaire tegemoetkoming toekennen aan wie een opleidings-, vormings- of trainingsactiviteit opvoedingsondersteuning organiseert.

De Vlaamse regering bepaalt het bedrag van de tegemoetkoming per activiteit.

§ 2. Een opleidings-, vormings- of trainingsreeks bevat minimum 3 samenkomsten met een groep van maximum 20 deelnemers. Het aantal voor tegemoetkoming in aanmerking komende activiteiten per initiatiefnemer is beperkt tot 12 per jaar.

§ 3. De begeleider kan met gezag over de opvoeding van kinderen en jongeren spreken.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor de aanvraag en de toekenning van de tegemoetkoming.

Artikel 5

Het besluit van de Vlaamse regering van 24 juli 1997 tot regeling van de erkenning en de subsidiëring van verenigingen voor gezinseducatie, gewijzigd bij besluit van 10 december 1999, wordt opgeheven.

Artikel 6

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2001.

Patricia CEYSENS

Guy SWENNEN

Ria VAN DEN HEUVEL

Simonne JANSSENS-VANOPPEN